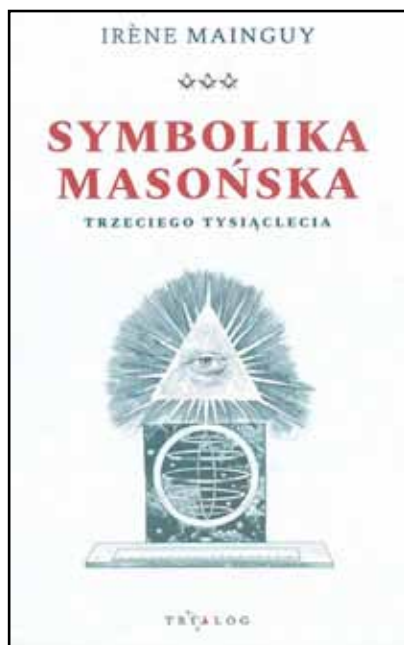

Polskie wydawnictwa wolnomularskie

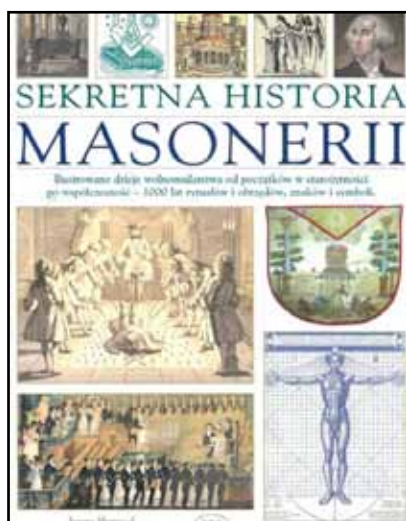
Przedstawiamy tu najważniejsze wydawnictwa w języku polskim, aby z nimi się zapoznać, warto zajrzeć do dobrze zaopatrzonej biblioteki. Wydania, dla których minęło 70 lat od śmierci ich autorów, oraz umieszczone w domenie publicznej, są dostępne internetowo. Pominięto większość publikacji antymasońskich.

Symbolika Masońska Trzeciego Tysiąclecia

autorstwa Irene Mainguy stanowi aktualnie najkompletniejsze i najobszerniejsze nowoczesne kompendium wiedzy na temat masońskich symboli i obyczajów wszystkich trzech stopni wolnomularstwa błękitnego (uczeń, czeladnik, mistrz). W niespełna kilka lat książka ta doczekała się we Francji trzech edycji i cieszy się wielką popularnością zarówno wśród specjalistów jak i początkujących masonów i masonek. Znajdziemy w polskim wydaniu tłumaczenia dwóch najstarszych masońskich katechizmów służących za podstawę do sprawowania obrzędów oraz rozdział poświęcony organizacjom wolnomularskim działającym w Polsce.

tematyka ogólna

Jeremy Harwood -Sekretna historia masonerii

„Ilustrowane dzieje wolnomularstwa od początków w starożytności po współczesność - 1 000 lat rytuałów i obrzędów, znaków i symboli. Intrygujący opis rytuałów, znaków i symboli związanych z wierzeniami oraz historią wolnomularstwa

- Symbolika Węgielnicy i Cyrkla, Pięcioramiennej Gwiazdy, Wszystkowidzącego Oka, Słońca i Księżyca oraz wielu innych
- Historia ruchu masońskiego, z mitami i przesadami narosłymi wokół niego w ciągu wieków
- Związki dawnej, tajemniczej symboliki z dzisiejszymi rytuałami masońskimi”

Kirk W. Mac Nulty -Sekrety i symbole masonów, ich historia i znaczenie

Książka ta, wykorzystując największe światowe zbiory masoników, w tym wiele dokumentów nigdy niepublikowanych, przedstawia rzetelny, oparty na materiale źródłowym obraz organizacji. Omawia początki wolnomularstwa, jego historię, filozofię rytuałów towarzyszących stopniom wtajemniczenia, ulegające stałym zmianom związki między masonerią a społeczeństwem (porusza m.in. kwestię kobiet w wolnomularstwie, a także opozycję wobec tego ruchu), wreszcie prezentuje najbardziej zasłużone dla tej organizacji postacie 11 braci w „fartuszkach”.

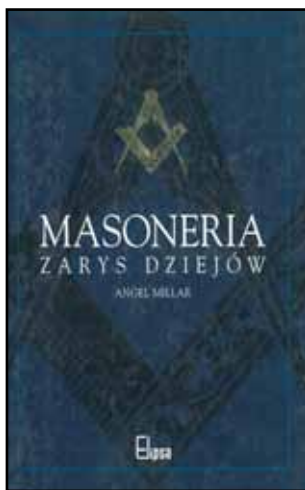
Uzupełnieniem obrazu masonerii jest prezentacja różnych wyższych stopni

wtajemniczenia, a także organizacji stowarzyszonych.

Książka napisana przez długoletniego członka loży wolnomularskiej, wspaniale zilustrowana, oddziela fikcję od faktów i daje nowe spojrzenie na fundamentalne zagadnienia dotyczące tego ruchu.

Kirk MacNulty jest wolnomularzem od ponad czterdziestu lat, członkiem loży angielskiej i amerykańskiej, autorem *A Journey through Ritual and Symbol*.

Konsultacja i redakcja naukowa edycji polskiej prof. Tadeusz Cegielski.

Angel Millar -Masoneria. Zarys dziejów

- Wyczerpująca historia wolnomularstwa i jego rozprzestrzeniania się z Europy do Nowego Świata.
- Ilustrowana ponad 150 fotografiami dokumentacja obejmująca rytuały, symbolikę i ludzi związanych z wolnomularstwem.
- Przedstawienie postaci sławnych masonów, jak Jerzy Waszyngton, Benjamin Franklin, Elias Ashmole, hrabia Cagliostro i Mozart.

Sekrety tajemniczej organizacji - Masoni Dr John K. Young, Barb Karg

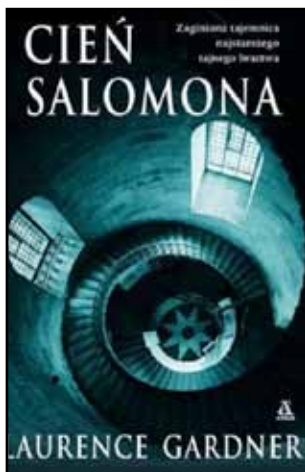
Popularne przedstawienie masonerii, poczynając od pytania: kim są wolnomularze? przez krótką prezentację historii, symboliki, rytów, osobistości, a także teorii spiskowych, w tym o powiązaniu masonów z Kubą Rozpruwaczem... O profilu książki wiele mówi adnotacja z tylnej strony okładki: „Dlaczego wolnomularze dbają o utrzymanie takiej konspiracji? Czy umieszczenie bractwa w kategorii „sektę, nowe ruchy religijne i inne założenia” jest objawem histerii? Co pozwala sądzić, że masoni chcą stworzyć „republikę uniwersalną” i przejąć władzę nad światem?„ Odpowiedzi są dla masonerii przychylne, rozwiewają wątpliwości.

John Dickie -Masoni Architekci nowoczesnego świata

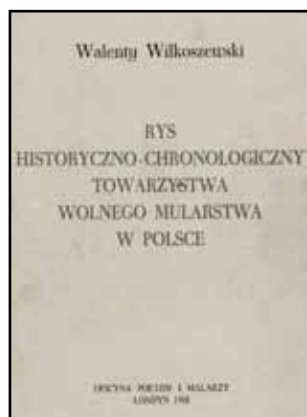
W poszczególnych rozdziałach przedstawione są wybrane epizody z historii wolnomularstwa: początki kamieniarskie, prześladowania inkwizycji, powstanie Wielkiej Loży Anglii, masoneria we Francji, we Włoszech, w USA, masoneria afroamerykańska, mistyfikacja Leo Taxila, prześladowania przez reżimy Hitlera, Mussoliniego, Franco, afery loży P2...

John Dickie jest brytyjskim historykiem, naukowcem oraz pisarzem, który specjalizuje się w tematyce włoskiej. Jego książki są tłumaczone na dziesiątki języków i cieszą się popularnością na całym świecie. Do znanych publikacji jego autorstwa należy między innymi „Cosa Nostra. Historia mafii sycylijskiej”.

Laurence Gardner - Cień Salomona

Zanim autor zabierze się za fantastyczne teorie dotyczące artefaktów masonerii, ciekawie przedstawia historię wolnomularstwa w kontekście zawirowań historii europejskiej.

Walenty Wilkoszewski - Rys historyczno-chronologiczny Towarzystwa Wolnego Mularstwa w Polsce

Niniejszy "Rys ...", to "praźródło" do dziejów masonerii polskiej. Od roku 1923 spoczywa w dziale rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. Napisany przez Wielkiego Archiwistę Wielkiego Wschodu Polskiego płk. Walentego Wilkoszewskiego, odtworzony z rękopisu przez Tadeusza Święcickiego i wydany w 1966 roku, stanowi, obok dzieła ks. Stanisława Załęskiego, zapis historii wolnomularstwa polskiego XVIII i XIX wieku.

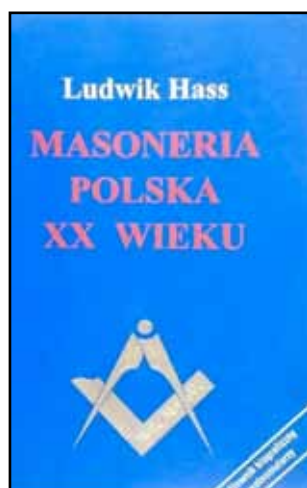
Leon Chajn - Wolnomularstwo w II RP

Pierwsza wydana po wojnie (w 1975 roku) pozycja dotycząca wolnomularstwa. Złożona z 4 części przedstawia w części I historię Wielkiej Loży Narodowej rytu szkockiego, w II - rytu mieszanego Le Droit Humain, w III - wolnomularstwa niemieckiego w Polsce, w IV - żydowskich łóż B'nei B'rith. W latach osiemdziesiątych wydano wersję uzupełnioną, w nieco innym układzie, pod tytułem „Polskie wolnomularstwo 1920-1938”.

Ludwik Hass - Sekta farmazonii warszawskiej. Pierwsze stulecie wolnomularstwa w Warszawie.

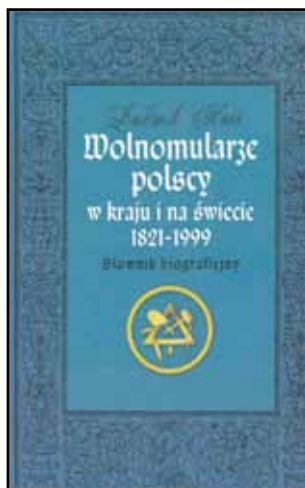
Pod nieco mylącą okładką i tytułem (podtytuł jest umieszczony na wewnętrznej stronie tytułowej) zawarte jest rzetelne, jedno z pierwszych po wojnie, dzieło dotyczące historii wolnomularstwa. Rozdział I przedstawia początki masonerii na świecie, następne przedstawiają jej dzieje w Polsce, od początków, aż do jej delegalizacji przez cara w latach dwudziestych XIX wieku.

Ludwik Hass - Masoneria polska XX wieku

W książce przedstawia Autor całokształt dziejów masonerii polskiej od początków wieku, przez lata międzywojenne, samorozwiązanie (1938), próby odbudowania po 1945 r., aż po lata 1991 - 1996, w których nastąpiło formalne odrodzenie wolnomularstwa jako ruchu i Wielkiej Loży Narodowej Polski. Najobszerniejszą częścią książki jest słownik biograficzny, zawierający około 700 haseł osobowych dotyczących życia, stopni wtajemniczenia i funkcji czołowych wolnomularzy polskich, w tym wielu osób, które odegrały lub odgrywają istotną rolę w życiu społecznym i politycznym, w gospodarce, nauce i kulturze.

Hass Ludwik - Wolnomularze polscy w kraju i na świecie

Książka zawiera dane biograficzne ok. dwóch tysięcy polskich wolnomularzy, należących do łóż w XIX i XX w., m.in. wybitnych działaczy Wielkiej Emigracji, przywódców demokratycznej lewicy, czołowych pilsudczyków, współtwórców powojennej demokratycznej opozycji (Jan Józef Lipski), a także polityków III RP (Jan Olszewski). Autor w sposób bezsporny dokumentuje przynależność do masonerii osób uwzględnionych w swoim dziele, wskazując stosowne dokumenty i przytaczając wiarygodne relacje wolnomularzy; informuje m.in. o czasie i miejscu wstąpienia do wolnomularstwa i pełnionych w łóży funkcjach.

Ludwik Hass - 1. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej w XVIII i XIX wieku

Pierwsza część trylogii wybitnego polskiego masonologa, Ludwika Hassa. Opisuje historię wolnomularstwa Europy Środkowo-Wschodniej od początków do roku 1905.

Ludwik Hass - 2. Ambicje, rachuby, rzeczywistość [1905-1928]

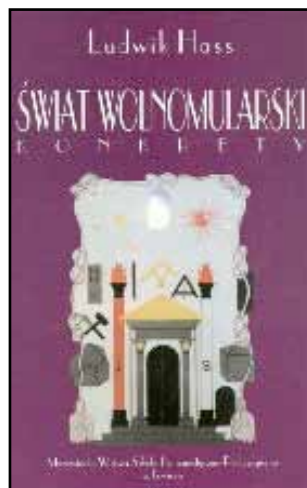

Jest to kontynuacja opracowania traktującego o analogicznej tematycznie i terytorialnie problematyce w wieku XVIII i XIX, obejmująca okres od lat 1905 -1906, lat pierwszej rewolucji rosyjskiej, otwierający w omawianej geopolitycznej strefie Europy niespokojne dziesięciolecie XX wieku, aż do początku światowego kryzysu ekonomicznego w 1929 roku.

Ludwik Hass - 3. Zasady w godzinie próby [1929-1941]

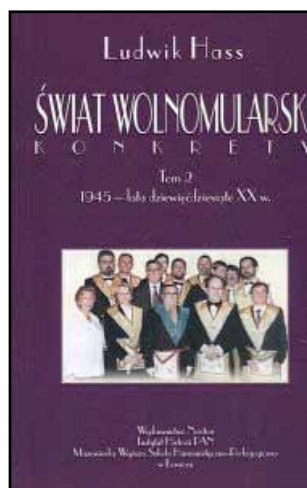

Zakończenie trzyczęściowej monografii, odtwarzającej dzieje wolnomularstwa w Europie Środkowo-Wschodniej. Tom trzeci obejmuje lata 1929 - 1941, zatem okres zapoczątkowany wielkim krachem na giełdzie nowojorskiej, wyeksponowana zaś w podtytule data 1941, to rok, kiedy wojna już objęła cały wskazany obszar. Zarazem przestały funkcjonować, stopniowo likwidowane, państwo za państwem, począwszy od 1937 r., ostatnie rozbudowane struktury wolnomularstwa ścisłego.

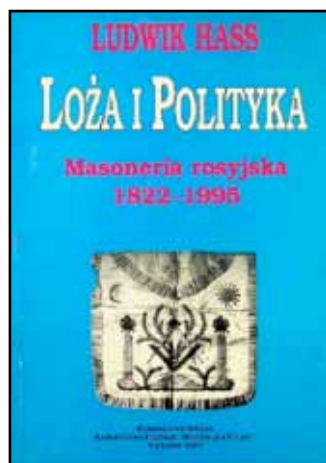
Świat wolnomularski. Konkrety, t. I

Intencją autora opracowania było zarysowanie w miarę pełnego i wiarygodnego obrazu świata wolnomularskiego. Zatem przedstawienie zarówno jego podstawowych odłamów i istniejących w ich obrębie nurtów - kierunków w przekroju geograficznym oraz granic państwowych, jak i funkcjonujących w tej zbiorowości porozumień kilku, kilkunastu, niekiedy kilkudziesięciu organizacji z różnych krajów. Autor starał się też ustalić - w miarę jak pozwalały na to przekazy źródłowe - rzeczywistą liczbę łóż i ich członków.

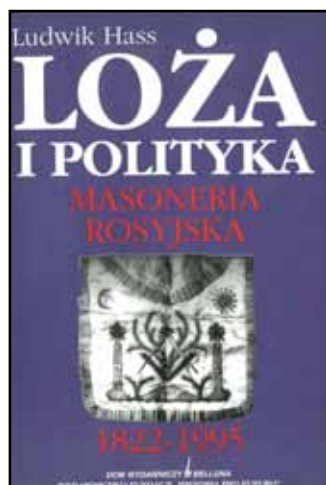
Świat wolnomularski. Konkrety, t. II

Drugi tom monografii jest wyczerpującym komentarzem do danych statystycznych przedstawionych w tomie pierwszym. Autor wprowadza czytelnika zarówno w niuanse ideologii wolnomularskiej, trendów jej rozwoju, jak i pokazuje rozwój organizacyjny masonerii w kontekście wydarzeń w latach 30.-90. XX wieku. Praca systematyzuje zaistniałe w łonie wolnomularstwa podziały ideowe i organizacyjne oraz wskazuje na przyczyny tych procesów.

Ludwik Hass - Loża i polityka Masoneria rosyjska 1822-1995 Tom I Wolnomularstwo rosyjskie w podziemiu 1822-1921

W roku 1822 car Aleksander I zakazał działalności wolnomularskiej na terenie imperium Romanowów. Rosyjscy masoni podejmowali działalność na emigracji, dopiero w 1907 utworzono w Rosji loże Wielkiego Wschodu Francji, działające w konspiracji.

Ludwik Hass - Loża i polityka Masoneria rosyjska 1822-1995 Tom II Wolnomularstwo rosyjskie na obczyźnie i powrót w strony rodzinne 1918-1995

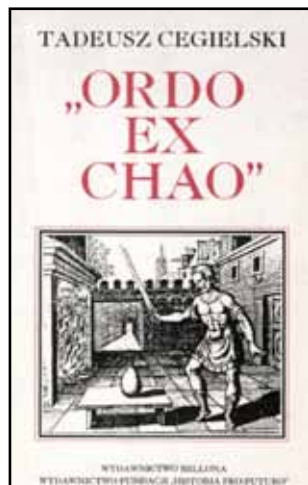
Upadek monarchii w Rosji unieważnił zakaz Aleksandra I, na emigracji zaczęto tworzyć oficjalnie loże rosyjskie. Oczywiście działalność w komunistycznym ZSRR była zakazana i stała się możliwa dopiero od 1991 roku, po jego rozpadzie. Dotąd loże funkcjonowały we Francji, ale ich aktywność praktycznie ustała w latach 70-tych.

Tadeusz Cegielski - Sekrety masonów

Jedna z pierwszych popularnych pozycji wydanych w III Rzeczypospolitej, zawiera następujące rozdziały:

- Legendy i tajemnice sztuki królewskiej
- Budowniczości katedr
- Spadkobiercy tradycji hermetycznej
- Wielka Loża Londynu i jej konstytucja
- Rozkwit, upadek i reforma towarzystwa frankmasonów
- Masoneria stopni wyższych
- Rytuał inicjacyjny
- Sztuka królewska wobec Oświecenia

Tadeusz Cegielski - „Oświecenie różokrzyżowców” i początki masonerii spekulatywnej 1614-1738

ORDO EX CHAO - „Ład z Chaosu”. Ta pradawna formuła kosmologiczna, w epoce nowożytnej upowszechniona przez adeptów wiedzy tajemnej, do dziś pozostaje dewizą wielu systemów masonskich. Czy związki pomiędzy masonerią a sięgającą odległej przeszłości tradycją hermetyczną są przypadkowe? Na te i inne pytania odpowiada książka, w której autor interpretuje teksty siedemnastowiecznych Różokrzyżowców. Dowodzi, że utopijny program Różokrzyżowców przejęło wolnomularstwo.

Tadeusz Cegielski - Księgi Konstytucji 1723 roku i początki wolnomularstwa spekulatywnego w Anglii

Całość dzieła podzielona jest na trzy części, z których pierwsza, *Geneza*, tworzy opracowanie zatytułowane „Księga Konstytucji” Jamesa Andersona i początki masonerii spekulatywnej (1717-1738). Opowiada o ludziach budujących organizacyjne i ideowe podstawy Wielkiej Loży Londynu z 1717 roku; rekonstruuje społeczne, kulturowe i polityczne konteksty wydarzeń z drugiej, trzeciej oraz czwartej dekady XVIII wieku. Część drugą o tytule *Fundamenty* tworzy dwujęzyczna edycja *The Constitutions of the Free-Masons/Konstytucji Wolnych Mularzy*. Na część trzecią złożyły się komentarze historyczne do wszystkich rozdziałów Księgi Konstytucji.

Polskie tradycje ezoteryczne 1890-1939. Tom 3 i 4 Masoneria

Trzeci tom wydawnictwa zawiera teksty Tadeusza Cegielskiego:

- Polscy ezoterycy i wolnomularze
- Wolnomularstwo jako system ezoteryczny
- Polish National Lodge no. 534 na Wsch. Londynu (1847-1947).
- Feniks z popiołów. Odrodzenie wolnomularstwa polskiego (1909-1921)

Czwarty tom wydawnictwa zawiera teksty Tadeusza Cegielskiego:

- Początki i uznanie Wielkiej Loży Polski Polacy Zjednoczeni
- Podstawy programowe Wielkiej Loży Polski Polacy Zjednoczeni, później: Wielkiej Loży Narodowej Polski
- Rytuały Wielkiej Loży Narodowej Polski
- Literatura wybrana
- Słowniczek terminów wolnomularskich

Bracia przekłęci

Roberto Gervaso opowiada dzieje wolnomularzy od legendarnych początków po dzień dzisiejszy, zatrzymując się nad ich stosunkami z Kościołem, z wielkimi monarchiami absolutnymi XVIII i XIX wieku, z ustrojami totalitarnymi i demokratycznymi XX wieku, z oświeceniem, romantyzmem, faszyzmem. W tle postaci najsłynniejszych „braci”:

Woltera i Goethego. Mozarta i Sibeliusa. Waszyngtona. Garibaldi, Franklina, Roosevelta, Cagliostro, Casanovy, Oskara Wilde’a, Walta Disneya i innych.

Roberto Gervaso jest włoskim autorem popularnych książek i biografii (m.in. Casanovy, Borgiów, Nerona), znanym także w Polsce.

Guy Wagner - Brat Mozart

W książce poruszono następujące tematy:

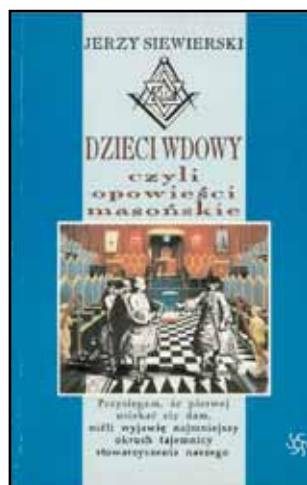
wolnomularstwo w Austrii • edykt Józefa II
wiedeńscy wolnomularze w latach 80-tych XVIII wieku
wtajemniczenie Mozarta • rytuały i symbole
muzyka w loży • muzyka rytualna
kantaty wolnomularskie • Czarodziejski flet
braterskie przesłanie • Requiem
choroba i śmierć

Cezary Leżeński - Masoni bez maski edycja specjalna

Zdejmijcie maskę masonom, dowiedzcie się kim byli, w Polsce i na świecie. Dowiecie się, że dwóch było królami Polski, jeden prymasem, czterech marszałkami sejmu i senatu, dwóch piastowało urząd prezydenta, a dziewięciu premiera RP. Wielu było ministrami, generałami, księżmi, pastorami, pisarzami, aktorami, kompozytorami. Autor nie zajmuje wobec nich stanowiska, stara się pokazać jakimi byli ludźmi. Książka zawiera ponadto wykaz 300 masonów, którzy byli wybitnymi osobistościami w Polsce i na świecie.

Cezary Leżeński był Prezydentem Jurysdykcji Polskiej „Le Droit Humain”, wolnomularzem Wielkiego Wschodu.

Jerzy Siewierski - Dzieci wdowy

Autor przedstawia w przystępnej formie genezę powstania masonerii na świecie i w Polsce. Przybliży czytelnikom, czym są loże i w jakim celu się je powołuje. Oprócz podania historii wolnomularstwa polskiego przedstawia zarys rytuału Wielkiego Wschodu na przełomie XVIII i XIX wieku, loże adopcyjne, masonerię hermetyczną.

Jerzy Siewierski (1932-2000) – pisarz, scenarzysta filmowy, wolnomularz. Autor „Choć nas potępiają umysły zacięte...” (1990), „Wolnomularstwo a Konstytucja Trzeciego Maja” (1997), „Legenda o Hiramie z Tyru, synu wdowy” (1999), „Upadły Anioł z Podola” – opowieść o Tadeuszu Grabiance (2001) „Ilustrowana historia masonerii” (2002).

Piotr Cegielski - Filmowcy w fartuszkach

Autor opisuje związki wolnomularstwa i filmu. Podstawowym celem, jaki sobie postawił, jest określenie obszaru w historii filmu, na który oddziaływało wolnomularstwo lub propaganda antymasońska oraz terenu filmowego, na którym obecni byli wolnomularze. Zadaje również pytanie: czy można mówić o istnieniu takiego gatunku jak film wolnomularski oraz próbując opisać tło i mechanizmy powstawania kina antymasońskiego. W książce podstawowym celem jest określenie obszaru w historii filmu, na który oddziaływało wolnomularstwo lub propaganda antymasońska oraz terenu filmowego, na którym obecni byli wolnomularze.

Zawiera katalog filmów mieszczących się w tak wyznaczonym polu badawczym oraz ustalenie, którzy z twórców filmowych: producenci, reżyserzy, scenarzyści, aktorzy, kompozytorzy itd. byli inicjowani. Wieleść w jedności, jedność w wielości

Masoneria polska w kraju i na emigracji.

Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2012.

Zawiera eseje:

Tadeusz Cegielski - Czy możliwe jest Muzeum Wolnomularstwa w Polsce?

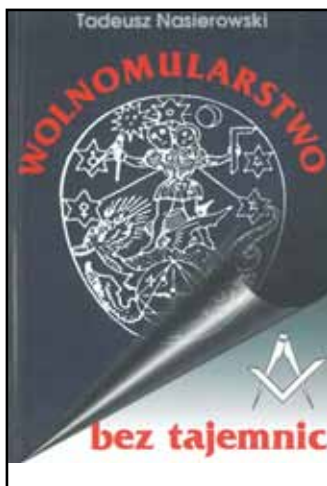
Roman Dziergwa - Poznańska loża Świątynia Jedności

Marek Rezler - Między Warszawą i Poznaniem. O zaangażowaniu wolnomularzy w działalność niepodległościową...

Władysław Masiarz - Wolnomularskie związki polsko-francuskie ...

Anna Kargo! - Powojenne losy polskich łóż B'nai B'rith na emigracji.

Łukasz Tomasz Sroka - Metody badań masonologicznych - na przykładzie prac Ludwika Hassa

Tadeusz Nasierowski - Wolnomularstwo bez tajemnic

1. Obraz masonerii w świadomości społecznej
2. Geneza i zarys historii ruchu wolnomularskiego
3. Symbol w wolnomularstwie
4. Świątynia wolnomularska - miejsce oświecone światłem Wschodu
5. Podróż na Wschód. Inicjacja wolnomularska
6. Stopień czeladnika - medytacja i praca
7. Stopień mistrza - problem śmierci i zmartwychwstania
8. Masoneria stopni wyższych
9. Ryt Królewskiego Sklepienia
10. Obrządek szkocki dawny i uznany
11. Wolnomularstwo a religia

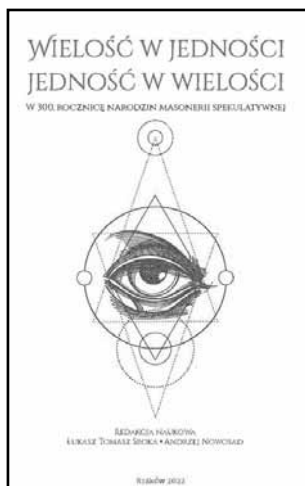
Tadeusz Nasierowski - Żeromski, Strug, Dąbrowska...

W pracy niniejszej po raz pierwszy omówione zostało zagadnienie wpływu idei wolnomularskich na twórczość S. Żeromskiego, A. Struga i M. Dąbrowskiej w kontekście ich kontaktów z psychiatrami wolnomularzami R. Radziwiłłowiczem, J. Mazurkiewiczem i W. Chodźką. Praca zawiera nie publikowane dotychczas materiały archiwalne, odnalezione przez autora w archiwach moskiewskich, w tym niezmiernie interesującą relację Władysława Baranowskiego o roli Józefa Piłsudskiego w odrodzeniu i rozwoju masonerii w II Rzeczypospolitej. Stanowi ona kontynuację monografii „Wolnomularstwo bez tajemnic”.

Elżbieta Wichrowska - Antologia poezji masońskiej

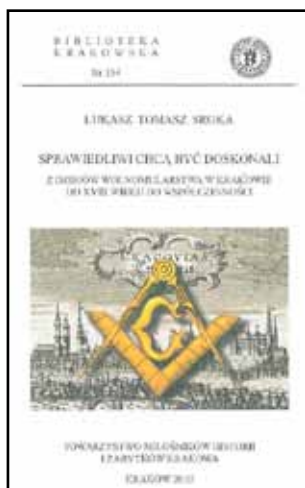
W antologii znalazła się mniej więcej piąta część zachowanej do naszych czasów masońskiej spuścizny literackiej końca XVIII i początku XIX wieku. Za podstawę edycji posłużyły, zarówno rękopisy, jak i druki okolicznościowe oraz zbiorki poetyckie stanowiące dziś rzadkość nawet w dużych bibliotekach, m.in. *Pieśni wolnomularskie* skrzętnie zgromadzone przez Józefa Elsnera i wydane w 18 wieku, *Pieśnik wolno-mularski na użytek Wspaniałego Wielkiego Wschodu Narodowego*. W wyborze znalazły się utwory nie tyle najlepsze, co reprezentujące wszystkie, lub prawie wszystkie typy masońskiej muzy.

Wielość w jedności. Jedność w wielości.

W 300. rocznicę narodzin masonerii spekulatywnej

Publikacja jest pokłosiem konferencji naukowej „Wielość w jedności, jedność w wielości”, zorganizowanej przez Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie przy organizacyjnym wsparciu Łoży numer 3 Wielkiej Łoży Narodowej Polski „Przesąd Zwyciężony”, działającej na Wschodzie Krakowa. Konferencja odbyła się w Krakowie 12 listopada 2017 roku, a udział w niej wzięli naukowcy z kraju i zagranicy.

Tomasz Sroka - Sprawiedliwi chcą być doskonali

W publikacji przybliżono zarys historyczny wolnomularstwa krakowskiego, od chwili powstania tego ruchu, aż do jego ukształtowania się w czasach współczesnych. Dzieło przedstawia historię, sylwetki wolnomularzy, a także racje zwolenników i przeciwników tego ruchu. Publikacja została opatrzona licznymi aneksami, w skład których wchodzi m.in.:

- Ustawa Konstytucyjna Wolnego Mularstwa Polskiego,
- Nauki Wolnego Mularstwa w trzech pierwszych stopniach, fragment Katechizmu Uczniów oraz Przysięga Ucznia
- Kronika wolnomularstwa w kraju i na świecie
- Słowniczek najważniejszych pojęć i symboli wolnomularskich

Hanna Domańska - Eugenia pod Ukorowanym Lwem

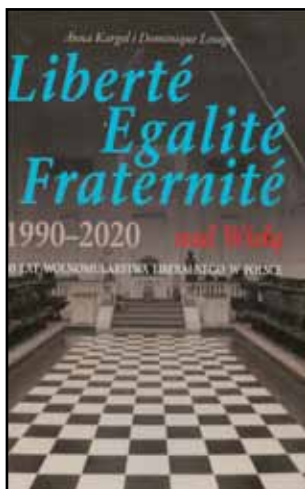
Książka poświęcona największej i najważniejszej loży działającej w obszarze Gdańska „Eugonii pod Ukorowanym Lwem”, loży wolnomularskiej powołanej do życia w czerwcu 1775 roku i działającej – niemal nieprzerwanie – przynajmniej do 1935 roku, kiedy to uległa likwidacji wraz z innymi placówkami symbolicznej kielni.

W drugiej części pracy, pod mniej efektownym i nieco akademickim tytułem: *Wybrane biografie* kryje się zbiorowy (choć złożony z rekonstrukcji kilkudziesięciu indywidualnych losów) portret elit Gdańska ukazany - poczynając od końca XVIII-tego, następnie XIX-tego i wreszcie XX-tego stulecia, na końcu II wojny światowej i momencie zagłady historycznego miasta - kończąc.

Wojciech Giełżyński - Wschód Wielkiego Wschodu

Książka poświęcona w całości Wielkiemu Wschodowi w Polsce, książka wolnomularza obecnego Wielkiego Wschodu o Wielkim Wschodzie przedwojennym. Jest to wreszcie książka poświęcona prawie nieznanym dziejom polskiej masonerii liberalnej w XX w. Wojciech Giełżyński, którego ojciec – Witold był filarem przedwojennego Wielkiego Wschodu rekonstruuje tę historię w oparciu w dużej mierze o rodzinne materiały. Autor krytycznie odnosi się do pisarstwa nie tylko zwykłych historyków, którzy notorycznie nie uwzględniają roli historycznej organizacji wolnomularskich w Polsce, ale i do historyków wolnomularskich, którzy też na ogół przemilczają ten chwalebny okres Wielkiego Wschodu lub zbywając go nader lakonicznymi wzmiankami.

Kargol Anna, Dominique Lesage - Liberte, Egalite, Fraternite

W jubileusz 30-lecia wolnomularstwa liberalnego w Polsce Anna Kargol i Dominique Lesage wydali dzieło, które przedstawia jego historię. Autorzy wykorzystali i edytowali serię dokumentów archiwalnych, które w zdecydowanej większości odkryto dla świata po raz pierwszy. W żadnej innej wydanej dotąd pracy nie ma tak wielu i tak skrupulatnie opisanych postaci, wydarzeń, procesów i zjawisk związanych z wolnomularstwem liberalnym w Polsce. Praca zyskała postać studium historyczno-politologicznego o walorach dokumentacyjnych.

Suknia i fartuszek.

Z dziejów wolnomularstwa kobiecego w Polsce XVIII-XXI w.
Pod redakcją dr Mirosławy Dołęgowskiej-Wysockiej

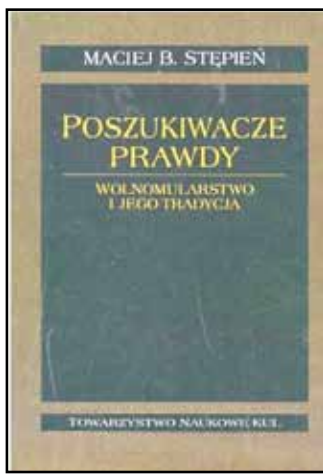
Deski, które składają się na SUKNIĘ I FARTUSZEK pokazują szeroki obszar zainteresowań siostr z łóż „Gaja” i „Prometea”. Są to rozważania symboliczne i filozoficzne, etyczne i ekologiczne. Są refleksje historyczne na temat drogi, którą przeszły wolnomularki od zakazu uczestnictwa w lożowych pracach, zawartego w Konstytucji Andersona, aż po dzień dzisiejszy. Na tej drodze istniały i loże nie w pełni suwerenne, tzw. adopcyjne. Samodzielne i w pełni suwerenne loże kobiece to zjawisko w kraju nad Wisłą stosunkowo nowe.

Karol Wojciechowski - Ryt francuski: od alchemii do racjonalizmu

Praca, jeśli idzie o strukturę, podzielona jest na kilka części obejmujących wstęp, historię, charakterystykę obrzędowości, aspekt odrodzenia rytu francuskiego w swej ojczyźnie, a także innych krajach, w tym w Polsce. oraz jego relacje z innymi rytami masońskimi.

Ostatni dział dotyczy zwłaszcza obrządku szkockiego, mającego z Rytem Nowoczesnym wiele wspólnego, a także zawierające go dodatkowe wątki rycerskie, które zostały przez Wielki Wschód Francji pominięte przy opracowywaniu jego systemu obrzędowego.

Stępień Maciej - Poszukiwacze Prawdy. Wolnomularstwo i jego tradycja.

Praca streszcza i podsumowuje stan studiów nad fenomenem wolnomularstwa, rozpoczętych przez jej autora. Powstała ona na kanwie pracy magisterskiej *Współczesne stanowisko Kościoła katolickiego wobec wolnomularstwa w świetle rozwoju masońskiej tradycji*. Książka stara się uzupełnić panoramę zagadnień poruszonych przez wielu autorów piszących o wolnomularstwie i dopowiedzieć coś do poruszonych w ich dziełach tematów, szczególnie do tych, które mogą zainteresować katolików znających zarówno surowe stanowisko Urzędu Nauczycielskiego Kościoła w kwestii wolnomularstwa, jak i publikacje dotyczące masonerii. utrzymane w alarmującym tonie, w większości ukazujących się w katolickim kręgu.

Rozmowy o masonerii. Z Norbertem Wójtowiczem o masonerii w Polsce i na świecie rozmawia Natalia Dueholm

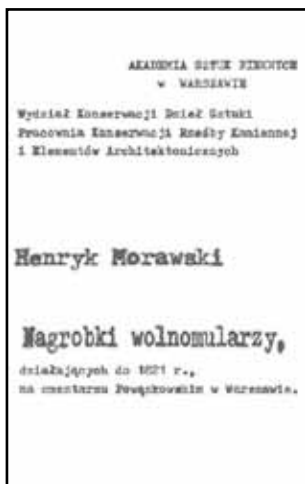
Rozmowę z Norbertem Wójtowiczem przeprowadzili Natalia Dueholm i Hugo Kosiński. Pytania układają się w następujące wątki:

- To nadal jest grzech!
- Skąd się wzięła masoneria?
- O symbolice i rytuałach masońskich
- Kto może zostać masonem?
- Co to znaczy być masonem?

Norbert Wójtowicz - Wolnomularze i Kościół. Dialog bez możliwości pojednania?

Autor wielu pozycji dotyczących masonerii przedstawia współczesne podejście Kościoła do masonerii, próby dialogu i ostateczne określenie się katolicyzmu wobec wolnomularstwa.

Henryk Morawski Nagrobki wolnomularzy działających do 1821 r. na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Jest to praca magisterska z 1982 roku, ilustrowana prawie 50 rycinami i fotografiami nagrobków na Powązkach, przytaczająca także historie wolnomularstwa tego okresu, rytuały i przykłady łóż załobnych, wykaz i analizę nagrobków.

wystawy muzealne

Pamiętki masonskie w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu

Przygotowany na wystawę w 1970 roku katalog zbiorów Muzeum, ze wstępem Ludwika Hassa. Wystawa ostatecznie nie odbyła się.

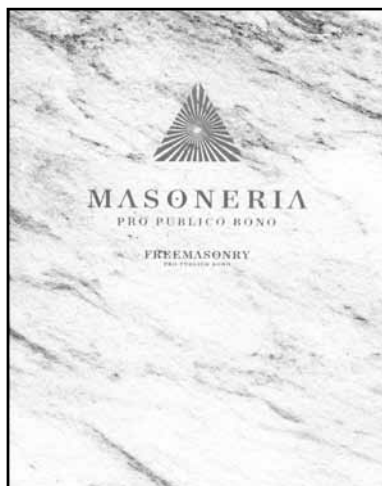
Pamiętki wolnomularskie - katalog zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu

Oprócz katalogu zbiorów mamy tu wstęp Tadeusza Cegielskiego „Polubić masonerię”, historię łóż wolnomularskich w Toruniu, jak również zarys historii zbioru „masoników” w Muzeum.

Państwowe Muzeum Etnograficzne - Legenda Mistrza Hiram

Wydana dla pokazanej w lecie 2012 roku wystawy „Legenda Mistrza Hiram. Obrat farmazona w kulturze ludowej i nie tylko...” książka nie jest typowym katalogiem, w skróconej popularyzacyjnej formie przedstawia historię masonerii, symbolikę lożową. Bogato ilustrowana eksponatami wystawy.

Muzeum Narodowe w Warszawie - MASONERIA. PRO PUBLICO BONO

Wydawnictwo z okazji wystawy prezentowanej w Muzeum od 11 września 2014 do 11 stycznia 2015. Zawiera tekst Tadeusza Cegielskiego „Jak oglądać wystawę w Muzeum Narodowym w Warszawie” podzielony na rozdziały:

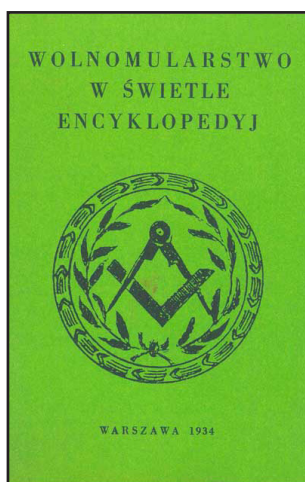
- I. Polubić Masonerię,
 - II. Pro Publico Bono: Masoneria polska w służbie społeczeństwa i państwa,
 - III. Krótki przewodnik po wystawie,
- oraz katalog prezentowanych eksponatów.
Teksty także w języku angielskim.

wydawnictwa encyklopedyczne, katalogi

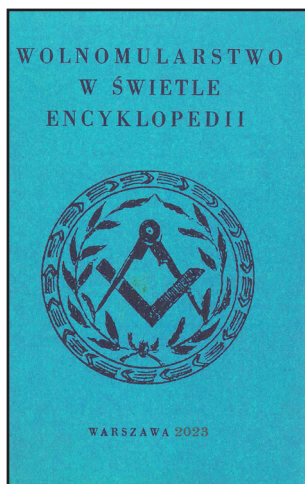
Wójtowicz Norbert- Masoneria mały słownik

Zamieszczone w słowniku hasła są poświęcone najbardziej podstawowym symbolom używanym w lożach, hasła dotyczące życia lożowego, zrezygnowano natomiast, poza nielicznymi wyjątkami, ze szczegółowych haseł poświęconych historiografii masonerii.

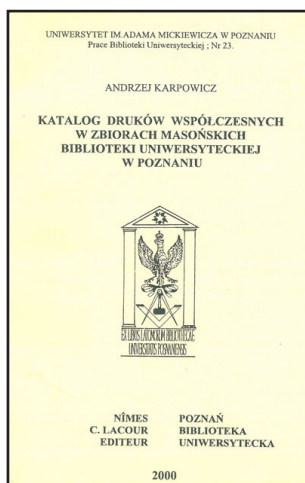
Wolnomularstwo w świetle encyklopedyj

Hasła z encyklopedii takich jak: Larousse'a, Brockhousa, Britannica, Americana w wydaniach przedwojennych, zatytułowane „Masoneria”, „Wolnomularstwo”

Wolnomularstwo w świetle encyklopedii

Hasła zatytułowane „Masoneria”, „Wolnomularstwo”, z encyklopedii wydanych po II wojnie światowej.

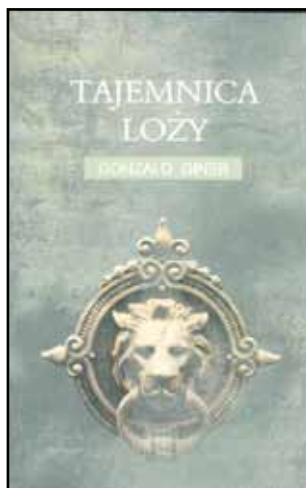

Andrzej Karpowicz - Katalog druków współczesnych w zbiorach masonskich Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu posiada jeden z największych w Europie zbiór literatury wolnomularskiej wydawanej od XVII do połowy XX wieku. Gromadzi też literaturę współczesną.

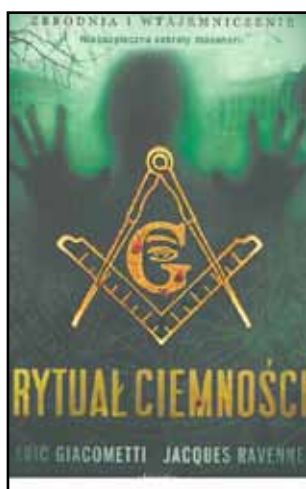
Katalog współczesnej literatury wolnomularskiej informuje czytelników polskich o dostępnym dla nich wyborze tej literatury. Czytelników zagranicznych informuje o dorobku polskiego piśmiennictwa w zakresie wolnomularstwa.

beletrystyka

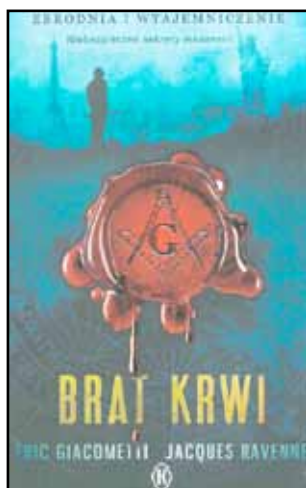
Gonzalo Giner - Tajemnica Łoży

Jest to wciągająca od pierwszych stron powieść historyczna osadzona w realiach osiemnastowiecznej Hiszpanii, rządzonej przez króla Ferdynanda VI. Starający się umocnić swoją władzę zakon jezuitów rękami Świętej Inkwizycji bezlitośnie tępi masonerię, do której potajemnie należy wielu arystokratów i osoby piastujące wysokie funkcje państwowe. W magicznej scenerii Madrytu połowy XVIII wieku rozgrywa się historia spisków, intryg, zdrad, tragicznej miłości oraz niezwykle brutalnej zemsty. Książka utrzymana jest w klimacie INKWIZYTORA Patricio Sturlese oraz słynnej już KATEDRY W BARCELONIE Ildefonsa Falconesa.

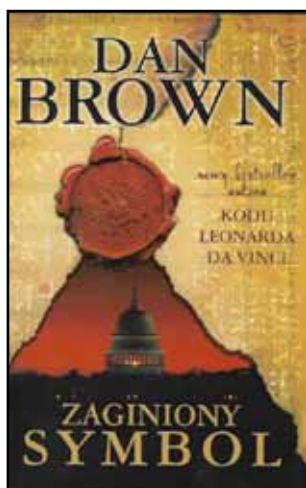
Giacometti Eric, Ravenne Jacques - Rytuał ciemności

Rzym, kwiecień 2005. Archiwistka z Wielkiego Wschodu zostaje zamordowana podczas przyjęcia w ambasadzie francuskiej, po rytuale przypominającym śmierć Hirma, legendarnego założyciela masonerii. W Jerozolimie podobny los spotyka archeologa posiadającego enigmatyczny kamień z wytytymi inskrypcjami. Komisarz Antoine Marcas, mistrz wolnomularski, i jego koleżanka z zespołu, Jade Zewinski, która brzydzi się „braćmi”, stają w obliczu nieubłaganych zabójców okultystycznego nazistowskiego bractwa, społeczeństwa Thule, rodowego przeciwnika masonerii. Sześćdziesiąt lat po upadku III Rzeszy archiwa masońskie, zrabowane przez Niemców w 1940 r., nadal przelewają krew. Ale jaki odwieczny sekret kryje się między ich pożółkłymi kartkami? Sekret, dla którego zabija się bez skrupulów...

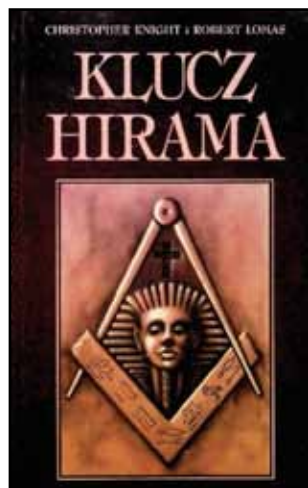
Giacometti Eric, Ravenne Jacques - Brat krwi

Paryż, rok 2007. Podczas ceremonii inicjacyjnej w siedzibie Łoży Wielkiego Wschodu Francji zamordowani zostają dwaj wolnomularze. Komisarz Antoine Marcas, mason uczestniczący w feralnym posiedzeniu łoża, rusza w pościg za sprawcą. Śledztwo w sprawie podwójnej zbrodni komplikuje się, zmuszając komisarza do przesłedzenia historii powstania Statuy Wolności i wieży Eiffla. Tropy prowadzą jednak jeszcze dalej w głąb przeszłości - do czasów templariuszy i poszukiwania kamienia filozoficznego, jakoby przekształcającego każdy metal w złoto. Zaczyna się wyścig z czasem, bo zagrożone jest życie kolejnych braci. Tymczasem przyczajona w mroku czuwa tajemnicza organizacja o międzynarodowym zasięgu, a jej celem jest pełna kontrola złota na świecie ...

Dan Brown - Zaginiony symbol

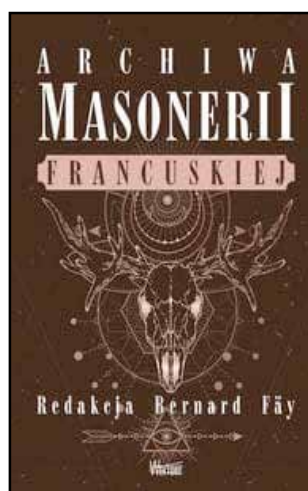
Robert Langdon zostaje niespodziewanie wezwany do Waszyngtonu, aby na prośbę swojego przyjaciela i mentora, Petera Solomona, prominentnego członka łoża masońskiej, wygłosić odczyt na Kapitolu. Kiedy dociera na miejsce, okazuje się, że zaproszenie było starannie przygotowaną pułapką. Na wieczór nie zaplanowano żadnego odczytu. Pośrodku historycznej Rotundy ktoś umieścił odciętą rękę Petera z wytatuowanymi symbolami i masońskim pierścieniem. To mistyczne zaproszenie do zaginionego świata skrywającego tajemną wiedzę. Chcąc uratować przyjaciela, Langdon musi przyjąć zaproszenie i odnaleźć starożytny portal położony gdzieś na terenie miasta. Ma na to zaledwie kilka godzin. W przeciwnym razie Peter zginie. W poszukiwaniach pomaga mu Katherine Solomon, siostra porwanego. Są oni ścigani przez zabójcę Ma'akha i CIA.

Knight Christopher Lomas Robert - Klucz Hirama

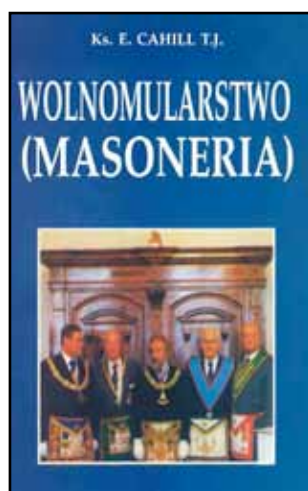
Książka "Klucz Hirama. Faraonowie, templariusze, masoni i odkrycie tajemnych Zwojów Jezusa" autorstwa Christopher'a Knight'a i Roberta Lomasa zalicza się do nurtu literatury popularno-naukowej poruszające historię masonów i templariuszy, wywodząc ją od starożytnego Egiptu, ale również przedstawia alternatywną propozycję historii chrześcijaństwa, osadzając ją w politycznych realiach narodowowyzwoleńczych walk Żydów o odzyskanie państwowości. Książka ta napisana przez dwóch znanych brytyjskich masonów zawiera jako jedna z nielicznych na świecie opis autentycznych wolnomularskich rytuałów lożowych, a także próbę odtworzenia ich genealogii. Opierając się na wielu nieuznawanych przez kościół katolicki wczesnochrześcijańskich tekstach (m.in. zwoje Qumran) autorzy dochodzą do bardzo zaskakujących wniosków dotyczących różnych aspektów życia Jezusa, dowodzą, jak wiele wydarzeń zostało przez potomnych opacznie zinterpretowanych jako cuda. Jak wiele przekazów zostało zmodyfikowanych do potrzeb ówczesnych monarchów kościoła.

antymasoniki

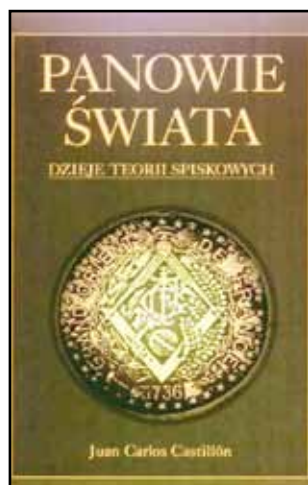
Bernard Fay - Archiwa Masonerii Francuskiej

Obszerny wybór tekstów zamieszczonych we francuskim miesięczniku „Les Documents maçonniques” („Dokumenty Masońskie”) wydawanym w Vichy od października 1941 do roku 1944 przez Bernarda Fay (1893-1978), historyka i dyrektora paryskiej Biblioteki Narodowej, rojalistę, skazanego za kolaborację po zakończeniu wojny. Artykuły autorów czasopisma odsłaniają przed nami negatywnie interpretowane tajniki masonerii od XVIII wieku do II wojny światowej oraz epizody dziejów pomijane w zwykłych opracowaniach i monografiach. Publikowany wybór tekstów zapoznaje nas również specyficznym okresem dziejów Francji - czasami II wojny światowej. Okres ten potępiono (wraz z wybranymi funkcjonariuszami rządu Vichy) po nastaniu IV republiki w 1945 roku. W wyniku prześladowań zesłano wielu masonów do obozów koncentracyjnych, a kilka tysięcy straciło pracę i środki utrzymania.

Cachill E.-ks.T.J. - Wolnomularstwo (Masoneria)

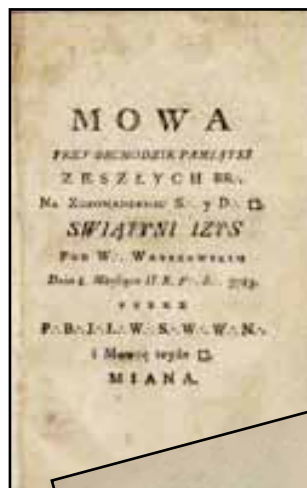
Ta niewielka książeczka jest tłumaczeniem, opublikowanego w Londynie w roku 1947, streszczenia dzieła ks. E. Cahilla „Wolnomularstwo i ruch antychrześcijański” (Freemasonry and the Anti-Christian Movement). Ksiądz Cahill w swej pracy ukazuje nam źródła i historię związku wolnomularskiego, jego charakter i cele, organizację jako sekty, jak również politykę i masońskie metody działania z punktu widzenia przeciwnika masonerii. Książeczka ta zaopatrzona jest w dodatek - list Najwyższej Kongregacji Świętego Oficjum do Biskupów Ordynariuszy w sprawie działalności a-katolickiej organizacji YMCA (Chrześcijańskie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej).

Juan Carlos Castillon - Panowie świata. Dzieje teorii spiskowych

Zbiór tekstów, których tematykę oddaje najlepiej przytoczenie tytułów niektórych rozdziałów: „Listopad 2004 - najpotężniejszy człowiek świata zostaje wybrany spośród dwóch kandydatów z tej samej loży”, „Barruel i Robison. Zmowa masońska zdemaskowana”, „Spiski północnoamerykańskie, spiski europejskie i Wielka Zmowa”...

dawne

Pomimo zaistnienia w XVIII wieku wolnomularstwa polskiego, nie odbiło się to w żaden sposób w obiegu kulturalnym na terenach Rzeczypospolitej. Nie powstały w języku polskim żadne dzieła omawiające masonerię, przedstawiające jej założenia, filozofię. Jeżeli już, to antymasoniki, negujące jej idee, ukazujące je jako nic niewarte, lub w najlepszym wypadku wtórne wobec wartości chrześcijańskich. Dlatego jedynymi powstałymi dziełami literackimi był drukowane mowy, przeważnie z jakiejś okazji, uroczystości lożowej lub wspomnienia zmarłych.

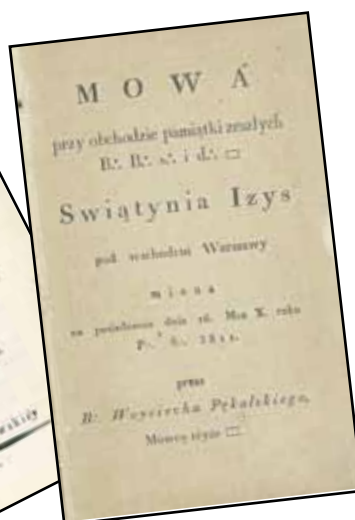
Przykładem takich mów są:

Mowa przy obchodzie pamiętki zeszlých BB.: na zgromadzeniu Świątyni Izis
Mowa przy obchodzie pamiętki Stefana de Rieule

Mowa miana przy otwarciu Łoży w Krakowie na przywrócenie dawney Łoży Ś. Jana pod osobnym tytułem Przesąd Zwyciężony

Woyciecha Pękalskiego - Mowa przy obchodzie pamiętki zeszlých

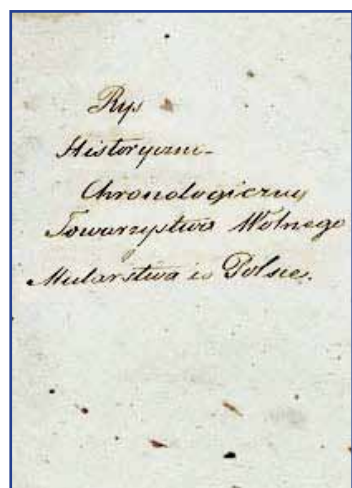
B.: B.: s.: i d.: Łoży Świątynia Izis

Prowadzone były oczywiście zapisy prac lożowych. Jednak z oczywistych względów nie były (ani nie są obecnie) udostępniane powszechnie. Nie ma jednak przeciwskażeń, aby po dwustu latach ich nie przedstawiać. Nie zdradzają tajemnic wolnomularskich, choć jak można się domyślać, ich specyficzny styl oddaje charakter obrzędów masońskich.

Księga Budownicza 2°

jest zapisem spotkań Łoży „Przesąd Zwyciężony” w Krakowie w latach 1810-1822.

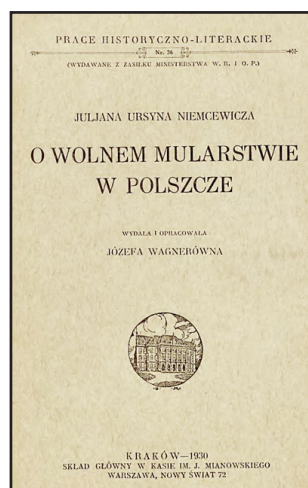
Jest to rękopis

Walentego Wilkoszewskiego - Rys historyczno-chronologiczny Towarzystwa Wolnego Mularstwa w Polsce

przechowywany w Bibliotece Jagiellońskiej, którego tekst został podany w wydawnictwie wcześniej wspomnianym. Dla lepszej czytelności poddany obróbce graficznej. Karta tytułowa poglądowa. Oryginał cyfrowy pod adresem:

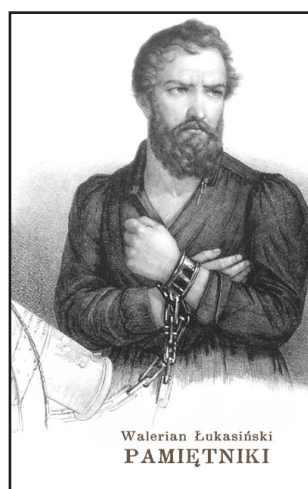
<https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/publication/563935/edition/761941>

XIX w.

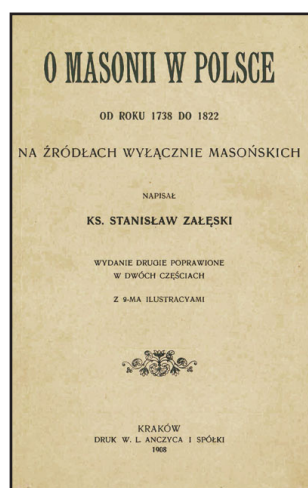
Julian Ursyn Niemcewicz - O Wolnem Mularstwie w Polsce.

Autor był zastępcą Wielkiego Mówcy Wielkiej Loży Narodowej Wielkiego Wschodu Polskiego w 1781 roku. Pełny tytuł: „O Wolnem Mularstwie w Polsce Podług zasad Konstytucji w roku 1784 uchwalonej, tudzież projekt do nowej Konstytucji, w Komisji, do poprawy i wydoskonalenia praw i ustaw mianowanej roku 1815, podany” oddaje treść dzieła - opis zasad organizacji oraz projekt nowej Konstytucji, niestety nie ma pełnego tekstu. Wydanie z 1930 uzupełnione omówieniem Józefy Wagnerówny.

Walerian Łukasiński - Pamiętnik.

Pamiętnik Waleriana Łukasińskiego, przywódcy organizacji spiskowych w latach 1819 - 1822, aresztowanego jesienią 1822 i mimo upływu 14 lat przepisanych wyrokiem nigdy już nie wypuszczonego na wolność, jest dokumentem unikatowym w światowym pamiętnikarstwie. Powstał w słynnej twierdzy szlisselburskiej, w czterdziestym trzecim roku więziennego żywota, po 31 latach spędzonych w podziemnym lochu w całkowitym odcięciu od świata i ludzi.

Stanisław ks. Załęski - O masonii w Polsce

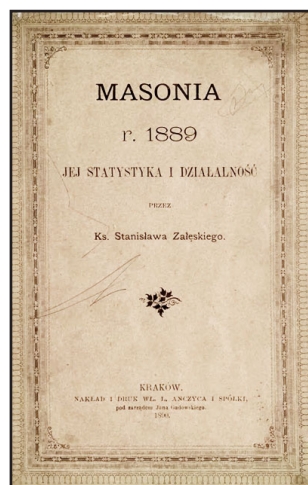
Dzieło napisane przez księdza zaczyna się od wstępu potępiającego wolnomularstwo, dalej jednak rzetelnie opisuje, od roku 1742 do 1822, na źródłach wyłącznie masonskich, historię Masonerii w Polsce w XVIII i na początku XIX wieku.

Składa się z dwóch części:

Część I - Dzieje masonii w Polsce.

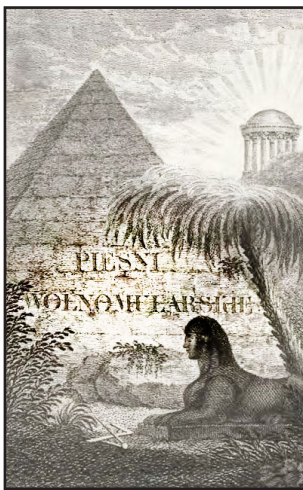
Część II - Ryty (obrzędy) i obrazy (spisy) masonii polskiej.

Zawiera słowniczek rzeczy masonskich (wyjaśnienia nazewnictwa) oraz unikatowe ilustracje.

Stanisław ks. Załęski - Masonia r.1889 jej statystyka i działalność

W oparciu o publikacje wolnomularskie przedstawienie ówczesnych obediencji i łóż na świecie. Podaje także opisy rytuału, również stopni wyższych, oraz, oczywiście, komentarz w duchu katolickim.

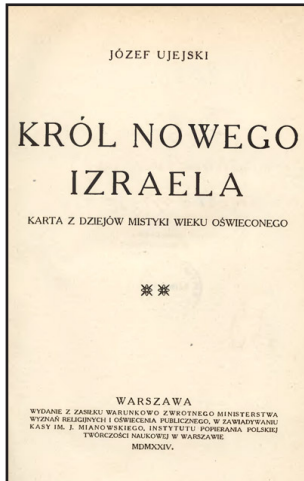

Pieśni wolno-mularskie

Zbiór pieśni z początku XIX wieku, także niemieckich i francuskich.

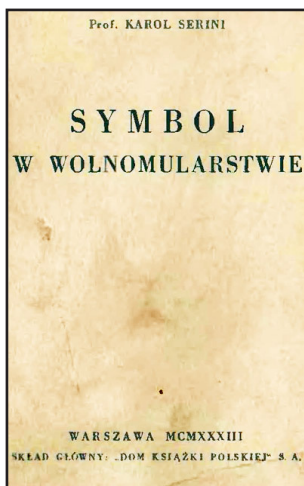
Oto niektóre tytuły:

- Na otwarcie Łoży.
- Na pochwałę Wielkiego Napoleona.
- Na powitanie Sióstr.
- O wesołości.
- Pogarda zbrodni.
- Pieśń Czeladników.

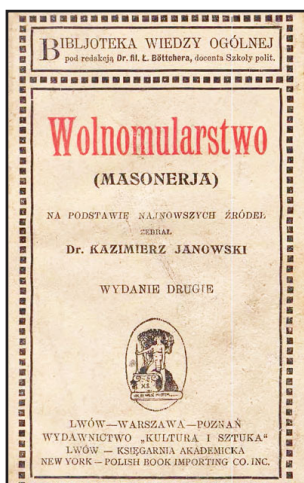
Józef Ujejski - Król Nowego Izraela. Karta z dziejów mistyki wieku oświeconego.

Opowieść o życiu i dziełach hrabiego Tadeusza Grabianki - starosty liwskiego, mistyka i awanturnika, żyjącego i działającego w drugiej połowie XVIII wieku. Król Nowego Izraela, jak Grabianka się tytułował, jego tzw. sekta awiniońska, jego świątynia i doktryna filozoficzno-mistyczno-religijna, budziła w tamtej epoce żywe niechętnie zainteresowanie nie tylko członków sekt mistycznych, jak np. swedenborgianie, ale również św. Inkwizycji i władców świeckich Francji i Rosji. Jednakże nie brakowało Grabiance także zwolenników i gorących wielbicieli takich jak np. książę Ferdynand Wirtemberski, jego syn Ludwik z żoną Marią z Czartoryskich, książę Karol Sudermański późniejszy król Szwedzki Karol XIII oraz książę Mikołaj Repnin.

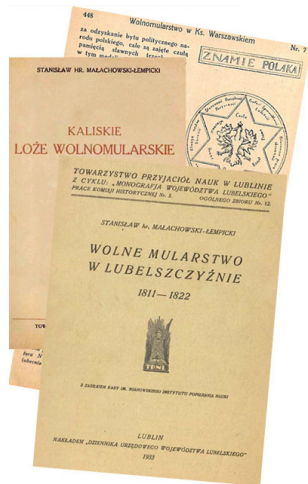
Karol Artur Serini - Symbol w wolnomularstwie.

Przed rokiem 1929 Karol Serini, jako jedyny znany duchowny, został inicjowany do warszawskiej łoży wolnomularskiej „Wolność Przywrócona”. Był autorem prac, będących próbą analizy wolnomularstwa od strony zarówno historycznej, jak i teoretycznej. Praca pt. „Symbol w wolnomularstwie” stanowi przekaz o charakterze filozoficznym, tłumaczący pojmowanie rzeczywistości przez „sztukę królewską” za pomocą języka symboli i alegorii oraz uzasadniający pokrótce potrzebę działania polskiej masonerii już w XVIII wieku.

Janowski Kazimierz - Wolnomularstwo (Masoneria) - na podstawie najnowszych źródeł

Od autora: „W niniejszej pracy popularnej zajmujemy stanowisko zupełnie obiektywne, to znaczy, nie stajemy ani po jednej ani po drugiej stronie, a zadaniem naszym jest jedynie dać pogląd czytelnikowi na wolnomularstwo i jego dzieje w ogólności.” Treść zawarta jest w rozdziałach: *Ustrój wolnomularstwa i rytuały, Rozwój masonerii w poszczególnych krajach, Zwolennicy i wrogowie wolnomularstwa Masoneria w Polsce, Wolnomularstwo Narodowe polskie.* Autor wydał w 1921r. „Masoneria na podstawie najnowszych badań”, nie różniące się treścią.

Stanisław Małachowski-Łempicki

Jest autorem, w zasadzie jedynym, który w okresie międzywojennym pisał o wolnomularstwie obiektywnie. Zamieszczał artykuły w prasie, wydawał książki o masonerii w Krakowie, Lublinie, Kaliszu, w Księstwie Warszawskim i na Litwie. Jego dorobek to kilkadziesiąt pozycji, niestety część rozproszona w czasopiśmie, trudno dostępna. W naszej bibliotece mamy, oprócz osobno wymienionych:

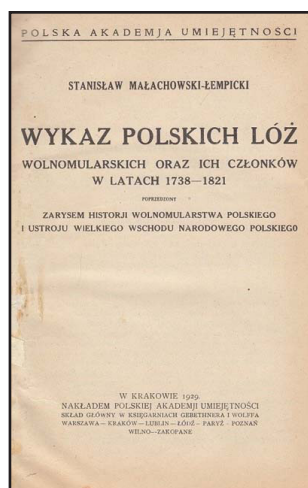
- Dzieje wolnego mularstwa w Krakowie
- Wolnomularstwo w Księstwie Warszawskim,
- Wolne mularstwo w lubelszczyźnie,
- Kaliskie loże wolnomularskie,
- Raporty szpiega Mackrotta o wolnomularstwie polskim 1819- 1822,
- Wolnomularskie utwory Brodzińskiego,
- Wolter jako wolny mularz

Stanisław Małachowski-Łempicki - Wykaz polskich łóż wolnomularskich oraz ich członków w latach 1738-1821

Poprzedzony zarysem historii Wolnomularstwa Polskiego i ustroju Wielkiego Wschodu Narodowego Polskiego

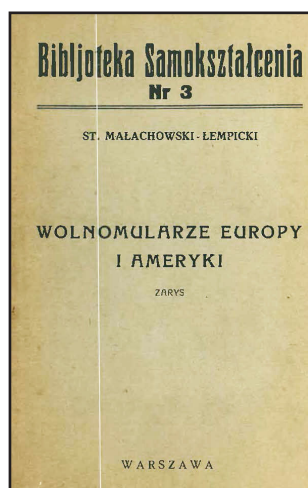
Tytuł wraz z podtytułem objaśnia zawartość.

Ludwik Hass dodał uzupełnienia i aneksy, przyjmując zasadę, że uwzględnia wyłącznie wolnomularzy nie figurujących w pierwotnym wykazie.

Stanisław Małachowski-Łempicki - Wolnomularze Europy i Ameryki

Historia wolnomularstwa w dziesięciu krajach świata, poczynając od Anglii, Szkocji, Irlandii, Francji, spoza Europy mamy Stany Zjednoczone i Meksyk. We wstępie autor przedstawia ogólne zasady wolnomularstwa.

Niemojewski Andrzej - O masonerii i masonach (szkic popularny)

Autor w pierwszym rozdziale omawia książki o masonerii wydane w Polsce. Następnie omawia czynniki historyczne masonerii, jej powstanie, rozwój, ideologię, rytuały, odstępstwa. Przedstawia masonerię mu współczesną, światową i w Polsce.

